

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.
 "1/2" 1 " 60 "
 "1/4" — " 90 "

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
 "1/2" 3 "

Numeri singuratici se vând
 în Cluj cu 5 fileri, în alte
 locuri cu 6 fileri.

Răvăsul

INSERTIUNILE

se plătesc după mări-
 mea locului ce ocupă;
 fiecare cm. □ costă o-
 dată 10 fil., de 2 ori
 8 fil., de 3 și mai multe
 ori 6 fileri.

ADRESA:

„RĂVAȘUL”
 CLUJ, — KOLOZSVÁR
 6. JÓKAI-UTCA 6.

Editor și redactor resp.: PETRU P. BARIȚIU

Apare în fiecare Sâmbătă

Intemeietorul foi: Dr. E. DĂIANU

INVIERE.

Să risipește vâlul greu de ceață
 De pre ingenunchiata omenire,
 Și'n răsăritul plin de strălucire
 Din nou s'arată dalba dimineată.

Și'n sbor îngân'un cântec dulce vântul,
 Un cântec dulce al mântuirii noastre,
 Ce-și varsă farmecul în zări albastre
 Ș'aprinde 'n focul său întreg pământul.

Un soare-și varsă razele luminii
 In tristul nost locaș de suferință,
 Și'n focul sfânt și nobil de credință
 Să risipește negura minciunii.

Un vânt aduce-un vaet de durere...
 — E vaetul iubirii restignite,
 E gemetul de chinuri pătimită
 A mielului merit spre junghiere.

In fața Lui brăzdată de sudoare
 Zac chinurile pătimirii sale;
 Dar ochii Lui cuprinși de-adâncă jale
 Reoglindesc natura 'ndurătoare.

Și'n săvârșirea jertfei preacurate
 Se 'ntunecă și cerul și pământul,
 Și moare'n patima-i de foc Cuvântul,
 Șoptind iertarea celor neiertate.

Sdrobitu-s'a cătușa rece-a morții,
 Se spulberă puterea infernală
 Și'n strălucirea steagului de fală
 Pier vechile mizerii ale sorții.

Se'nnață steagul purpur al iubirii
 Umbrind sub el o lume 'ntinerită,
 Aprinsă de Viața restignită
 Și de văpaia sfânt'a nemuririi.

Senin din nou e cerul răsbunării,
 Senină-i fața vecinică și stântă,
 — Iar jos poporul aiurit cuvântă,
 Cuprins de farmec, imnul adorării.

Dafin.

Christos a înviat!

Invierea lui Christos din morți a fost încununarea lucrării sale d-zeiești pentru mântuirea neamului omenesc. Dacă n'ar fi înviat din morți — cum zice s. apostol — »deşartă ar fi propoveduirea noastră, deșartă ar fi credința noastră»; atunci nu s'ar fi putut întemeia împărăția lui D-zeu pe pământ, care este biserica creștină. Dacă n'ar fi înviat din morți Isus Christos ar fi pomenit poate și acum, ca un mare învățător; prin învierea sa însă a dovedit mai pe sus de ori ce umbră a îndoielii, că n'a fost numai mare proroc, mare învățător, ci însuși fiul lui D-zeu, D-zeu adevărat din D-zeu adevărat.

De aceea pomenirea învierii lui Christos o sărbăm totdeauna cu mai mare bucurie și cu mai mare însuflețire, decât ori care altă sărbătoare. Cu acest prilej biserica noastră cântă cân-

tece de izbândă, de triumf, și credincioșii cu fală sfântă mărturisesc cuvântul biruinții *Christos: a înviat!* Și cei ce-l aud cu putere sufletească și cu repetită mândrie răspund: *adevărat a înviat.*

Precum în învierea Domnului se cuprinde dovada D-zeirii sale, astfel și în prăznuirea sfintei sale învieri se cuprinde dovada obârșiei d-zeiești a credinței noastre, a bisericii noastre. Durere și păcat însă, că slăbiciunile omeneshi au pus pete necuvioase și pe aceasta d-zeiască întemeiere a mântuirii noastre. Chiar și biserica creștină deși însuși fiul lui D-zeu a întemeiat-o, a suferit pe urma oamenilor în cursul vremilor, fel de fel de suferințe, certe, turburări, umiliri și crude desbinări, din ale căror rane și astăzi sângerează. Dovadă, că e o raritate, pe care inima omenească o salută cu mare bucurie, când cei mai buni credincioși ai bisericii creștine se întâmplă să prăznuiască de odată, aceasta mare zi a Paștilor, care a făcut-o Domnul, ca să ne veselim într'ansa. In estan este cazul acesta rar, când la *Răsărit* și la *Apus* deodată se sârbează sârbearea învierii, și credința de obște este, că urmează an bun după astfel de Paști... Cum să nu urmeze an bun? Când toate inimile creștinești desbinate pe netrebniții omeneshi se întâlnesc în sfârșit într'un gând și într'o simțire, într'un gând de preamărire lui D-zeu, și cântă deodată cântecul biruinții, prin care fiul lui D-zeu a călcat moartea, ca să ne deschidă nouă tuturor cărările vieții.

Egalitatea și frățietatea cea adevărată a oamenilor Isus Christos a întemeiat-o. Din aceasta urmează dragostea nefațărută a tuturor, pe care s'a întemeiat prin evangelia lui Christos, noua și d-zeiasca lege.

Dar dragostea binerânduită, după însași învățătura bisericii, începe dela sine însuși și se lățește în cercuri din ce în ce mai largi în jurul fieștecăruia. Ori cât sufletul nostru în avântul său tinde a îmbrătoșa cu iubire pe toți oamenii, fii ai aceluiaș Părinte, totuși mărginiți fiind noi trebuie să ne îndestulim a ne împărtăși sufletește, în iubire, numai cu cei mai deaproape, cari cu deosebite legături ale limbei, sângelui, credinței, etc. — sunt mai de aproape legați de inima noastră.

Astfel iubirea de neam, naționalismul cel adevărat, se sfintește și se întărește prin legea creștină. Aceasta iubire de neam ne face să ținem cu evlavie la cele ce sunt ale noastre, la cele ce am moștenit dela părinți și moși strămoși, la cele ce sunt comorile omeneshi ale sufletului nostru. Nu pentru că am urî pe alții, — asta nici nu e iertat, ci e oprit chiar, ca un păcat — ci pentru că iubim mai mult cea ce e asemenea cu noi, în armonie sufletească cu noi, în bună înțelegerea doririlor și nădej-dilor noastre.

Și dacă avem credință bună și curată în Dumnezeu și iubirea noastră de neam este curată. Ea se lămurește prin însași credința noastră, a cărei isbânzi întăresc înseși isbânzile neamului nostru, întru care una suntem cu toții.

Să nu fie hulă dela noi a face aici o asemenare... Că însași biserica noastră asamăna împărăția lui August împăratul — sub a cărui stăpânire s'a născut Isus — cu împărăția lui Isus Christos. (Tropariul inseratului la Crăciun.) Să punem deci și noi în lumina învierii Domnului nădejdea învierii și biruinței noastre ca neam. Că din împărăția lui August a resărit neamul nostru românesc ca un vlăstar tiner din trunchiul rotunzit dela pământ. Împăratul Traian, cam la o sută de ani dela nașterea Domnului a cucerit pământul Daciei, pe care l'a pus sub stăpânirea Romei și sub paza ostașilor sei. Din acești legionari ai Romei s'a plâsmuit neamul nostru tocmai în acel timp, când s'a încheșat și biserica creștină, în mijlocul împărăției romane, luând ea — împărăția lui D-zeu — locul și moștenirea împărăției lui August Chezarul.

Noi Românii, dintre toți vlăstarii Romei vecin, am avut, ca și ei, un mare mult a suferi, fiind noi așezați la poarta cea mai primejduită, dela Răsărit, a împărăției. Pe aci au năvălit din fundurile Aziei și din întunerecul de mează noapte toate sămânțiile barbare, cari își căutau altă țeară, și atrase de povestea Romei celei strălucite și puternice, nisuiiau necontentit spre ea, spre minunata inimă a împărăției. Acolo înse în loc de tronul împărătesc barbarii au găsit un scaun de apostol, și în loc de sabie erau întimpinați cu semnul sfintei cruci. Pe ruinele acelei împărății, puternice dar omenești, se înalță noua Domnie alui D-zeu, sălășluindu-se pace între oameni.

Prea puțină parte de pace având înse noi, în calea puhoiului de oameni, prea puțin am și putut isprăvi în lume. Atâta doar că ne-am susținut, ca o pază bună și credincioasă, care stă trează la locul seu și nu se depărtează. Cu dreptul se miră de acest fapt cei mai vechi scriitori, și cei străini și ai noștri, cum e *Constantin Cantacuzino Stolnicul*, care zice:

»...Nu puțină mirare este la toți câți scriu de aceasta, nici la câți bine vor socoti, de acești Români, cum s'au ținut și au stătut până astăzi așa, păzindu-și limba, și cum au putut și pot și pământurile acestea lăcuiesc, care aceasta la puține limbi a neamuri se vede. Și mai vârtos atâtea roduri de oameni străini și varvari preste dânsii au dat și au stricat, carii peste alții așa dând, nici *numele*, nici alt nimic nu se mai știe, nici se mai pomeneste».

»Care aceasta bine socotindu-se — zice cuminte Stolnicul Constantin — a ceea este că nu fără alui Dumnezeu providenție este, nici fără a sa minune nu este; înse drept ce? — el singur știe...»

Cu adevărat. Că osândiți am fost și noi pe nedreptul, doar morți și îngropați am fost înaintea oamenilor, ba unii și astăzi suntem socotiți, ca și când nu am fi, cea ce suntem, și groapa ni-se sapă și ni-se gătește, — dar din alu;

Dumnezeu bună îngrijire, ca o minune, stăm și ne ținem, și nădejde avem să biruim asupra morții meșteșugite, ce ni-se ticluiește. Credința tare ce o avem în Dumnezeu părinților noștri, încrederea în providența cea minunată a Celui, ce ne-a scutit și mirare ne-a făcut lumii celei neorbite de patimi, și conștiinți de chemarea ce ne-a dat-o din voia lui D-zeu, Roma, care s'a făcut centrul împărăției lui D-zeu pe pământ — în ciuda tuturor greutăților ce să ridică asupra capetelor noastre zicem, ca și străbunii noștri credincioși: *Christos a înviat!*

Christos a înviat, și noi vom învia! Christos a biruit și noi cu el vom birui!

Crestături.

— **Contele Mailath**, Episcopul din Alba-Iulia după cum cetim în »Dreptatea« a petrecut câte-va zile la Brașov, ocupându-se mai ales cu tinerimea din școalele catolice. În capela gimnaziului a ținut o prelegere vorbind despre *Roma*. Cum tocmai în aceste zile 30 tineri elevi ai gimn. *român* din Brașov petrec în *Roma* dăm după »Dreptatea«, care este încântată de procedura episcopului catolic următoarele observări, ce face acestei vizite:

Dintre toate, cel mai înălțător moment însă a fost vorbirea, sau mai bine zis prelegerea, ce a ținut-o gimnaziștilor, adunați în capela cea nouă a institutului. Prilegiu și-a luat dintr-o călătorie, ce a făcut o în timpul din urmă pe pământul Italiei.

Descriind în colori foarte vii și plastice această călătorie, spune, că barbarii după vremuri se doriau la *Roma* pentru că auziseră, că nu mai există în toată lumea un alt oraș în care să fie îngărmădite atâtea comori ca la *Roma*; pelerinii catolici se duceau să se închine papilor puternici. Iar lumea de azi merge să admire renașterea, nu a unui popor numai, dar schintearea geniilor, cari umplură de lumină lumea întreagă și ale căror opere mărețe rămăneau-vor vecinic spre uimire și să vadă cum din măreția ruinelor clasice, ce veacuri au stat ascunse sub pământ, măreț se înalță figurile sublimale ale unui Muciu Scevola, ale unui Fabriciu sau Cincinat. După ce arată importanța instructivă și educațională a acestor călătorii, nu are decât să îndemna tineretul la astfel de excursiuni, căci mergând pe pământul sacru al Italiei și inspirându-te mărețele figuri ale Romei antice, vei cunoaște ce e adevărata virtute cetățenească și adevărata iubire de patrie.

»Stânca Romei«, Urmele Romei eterne se găsește pretutindena pe unde legionarii lui Traian împăratul au purtat vulturii biruitori și țeranii români, strănepoții mândrilor cuceritori de țară, se fălesc cu aceste urme.

Dr. C. Istrati, comisarul expoziției din București, scrie într-un raport al său;

»...voiu cita pe Anichit Bocănescu, primarul din comuna *Cătina*, județul Buzău, care ne-a rimis trei frumoase monede romane de argint,

găsite în acea comună ca o dovadă a originii lor romane, de care sunt așa de mândri, spunându-ne cu fălnicie ca să nu să uite că în comuna lor se află »stânca Romei«, »valea Romei« și așa mai departe, numiri populare găsite de noi și în dicționarul geografic»...

Eacă un element psihologic, care cultivându-se s'ar putea înalța sufletul neamului românesc!

Grija preotului față de săraci și bolnavi.

Când a pășit Isus Christos pe catedra sinagogei din Nazaret, ca să-și țină cum am zice noi vorbirea de program în orașul său, a deschis la locul acela din Isaia prorocul, care mai bine i-se potrivea adevăratului Mesia și care sună astfel: »Spiritul Domnului peste mine pentru care m'a uns, bine a vesti săracilor m'a trimis, a tămădui pe cei sdrobiți cu inima, a propovedui robilor slobozenie și orbilor vedere, a slobozi pe cei sfârmați întru ușurare« (Luca 4, 18.) Cuvintele aceste ale prorocului le-a tâlcuit Isus Christos despre sine și împlinirea lor acurată și-a pus-o de deviză și scop a lucrării sale.

Aceasta deviză o vedem împlinită în mărturisirea lui Christos către învățăceii lui Ioan, când zice: »mergând spuneți lui Ioan cele ce auziți și vedeți, orbii văd și schiopii umblă, leproșii se curețesc și surzii aud și săracilor bine se vestește. (Mat. 11, 45.)

Misiunea lui Christos a fost grija celor lipsiți, tămăduirea celor bolnavi, față de bogați și îndestulți care o aversiune oare careva, ba de multe ori cu o temere îi face atenți, ca bine să-și folosească averea și sănătatea căci acele pot să le aducă perirea vecinică.

Misiunea lui Christos e misiunea preotului. Preotul e urmașul Lui, prin el se continuă lucrarea mântuirii și izbăvirii neamului omenesc până la capătul lumii. Aceleași fapte și mijloace trebuie să le folosească dar și preotul întru îndeplinirea chemării sale ca și învățătorul său: vestirea cuvântului ceresc celor săraci, tămăduirea celor sdrobiți cu inima, mângăierea celor robiți, deschiderea ochilor celor orbiți de păcate și patimi, ușurarea, în sfârșit, a celor ce sunt sfârșiți de povara vieții lor.

Faptele aceste de milostenie și de dragoste a preotului slugitor în biserica lui Christos, înalță toată tagma noastră preoțască peste lume și peste toți aceia, cari într'un neam sau altul poartă numele de preot, slugesc însă și propoveduesc învățătura unui proroc străin de faptele și învățătura lui Christos. — Preotul lui Muhamed se roagă cu nespuse evlavie întors cu fața către răsărit, de mângăierea celor lipsiți, însă puțin îi pasă: făgăduiește mănăcări gustoase la umbra unui pom pe lumea cealaltă, de cari nu-i lipsit muhamedanul nici în lumea asta, propoveduește credința aceea, că bărbatul musulman după moarte merge într'un pavilion strălucit unde de a pururea își va petrece în plăceri sensuale cu femeile cele mai frumoase, cea ce nici pe pământ nu-i oprește legea lui: — prin vestirea acestei nădejdi mai

varsă mângăiere în sufletele obidite și neîndestulite cu golătețea faptelor, ce nu leagă în conștiința, ci numai în afară. Arabul ospătează în tot chipul pe drumarul ce a săluit la dînsul, pentru că așa-i spune Coranul: dacă iasă însă pe poartă, se ia după el și pe drum îl despoaie. — Nu așa face samarineanul milostiv; pe drumarul căzut între tâlhari îl pune pe dobitocul său, îl duce la un ospătar și îl dă în samă ca să-l lecuiască și să poarte grijă de el.

Preoții din T. V. încă nu multă grijă purtau de bolnavi: pe cei leproși îi lăsuau chiar în știrea lui D-zeu, ca în desperare să rătăcească pe hotare. Călugării bisericii noastre pleacă la moarte sigură și încă la o moarte groaznică, pe ostrovul leproșilor ca să le deie mângăiere în chinurile lor și să le ducă merindea pe calea de veci. — Luther însuși, faimosul înnoitor al credinții și al bisericii, pe care îl pun într'un rând cu Apostolii, nu a inseninat nici o față aievea, ci numai la părere. Principii și boierii țării au tăiat cale învățăturilor sale și înnoirilor din veacul al XVI. cu puterea, nu cu blândeța și cu faptele milei creștinești. Muncitorul care purta greul vieții, și care mai tare avea lipsă de mângăierea credinții adevărate, a fost aruncat fără voie în brațele legii sarbede și rece alui Luther; în locul bisericilor pompoase și a liturgiei înalțătoare s'a trezit odată cu niște zidiri mari, ce sămănuau din lăuntru mai mult cu niște magazine de bucate, pe părțile cărora numai câte un paingene își țesea turburată pânza lui măiestrită. De soarta muncitorului puțin se îngrijesc preoții lui Luther, la patul morbosului merg și ei, dar nu duc restignirea, chipul suferințelor îndelungate, numai năfura, pomenirea aceea rece a sf. cuminecături, care nu e în stare însă să verse în sufletul bolnavului țaria și nădejdea ce ne-o dă taina bisericii noastre. Faptele predicatorilor încă au fost și sunt numai niște icoane schimonosite și o imitațiune scâlciată a chemării adevărate preoțești, care ne-o propune D-zeescul învățător.

Renan, neînpăcatul vrășmaș al legii creștine, care, entusiasmă de reușita întreprinderii sale, a exclamat odată: »iată că am nimicit pe Christos pentru totdeauna«, încă nu și-a dat samă, de aceea, că un proroc nu șede în deplină îndestulire într'o vilă lângă Paris, precum făcea dânsul, trimițându-și de acolo numai manuscrisele la tipar, cu menirea ca să schimbe credința alorzei de veacuri, ci să scoboară la popor și la muncitor și-i dă dovezi că-l iubește și-i vrea binele. S'a și înșelat în credința lui, căci numele lui Renan abia dacă vre'un carturar de a doăua mână îl mai rostește mărindul-l, și aceasta o face numai din copilărească dorință de a trece de om luminat și învățat, precând numele lui Isus îl rostesc cu evlavie toți aceia, pentru cari întâi și întâi s'a intrupat: săracii, cei sdrobiți cu inima, robii și cei istoviți de greutăți, de cari nici un proroc nu a avut grija ce a avut-o Christos.

Ș'acum la rândul nost e, fraților, să dovedim lumii, că suntem urmași ai lui Christos și adevărații ispravnici ai mântuirii. Viața modernă e plină de strigătul social-democraților, cari cer acoperirea lipselor și îndreptățirea pe o formă a tuturor, în ori ce chip, numai fără ajutorul bisericii și a preoțimeii; nu-și aduc însă aminte de aceea,

FOIȚA RĂVAȘULUI

St. O. Iosif:

Credințe. *)

Această carte ni-s'a dat în toamnă, ca un semn de bună, de binecuvântată rodire sufletească a celui dela care vine.

După poeziile lui Goga, cea mai mare sărbătoare sufletească, am avut-o cetind aceste dulci, duioase și sincere spovedanii de credință.

Poesiile lui Goga mi-au trecut prin suflet ca o zi de primăvară, în care seninătatea și hordina de o clipă a firei și a sufletelor se turbură sub bătaia învârtejită a »înfricoșatului vifor« stărnit din inimile celor ce-și plâng în umbră umilinta și poverile; și se pare că ești într'o câmpie și că toată firea îți trimite ca plocon farmecile frumșeții ei, îmbrăcate în haina de slovă măiastră a unui cântec, nu de vioară și de fluier, nu de dragoste și de aleanuri, ci cântecul de tulnic al pătimirii și obidirii unui neam întreg de oameni, și și se pare că sub puternicele accente ale acestui cântec din ochi îți pornesc săgeți de întăritare și îmbărbătare și în inimă se aprinde nu focul mulcormitor al dragostei de natură, ci para dragostei de neam.

*)Poesii premiate în anul acesta de către Academie.

Nu așa, mărturisile de credință ale lui Iosif. Aici și-e dat să guști tihnit farmecele firei, ce așa de maestru se desfac și se limpezesc sub penelul acestui artist. Aici ascuți cântec de vioară și trăgănare de fluier; și se pare că treci prin o grădină frumoasă, și că din un colț al acestei grădini vrăjite, îți ating sufletul acordurile line, fermecător de duioase, a unei inimi ce-și cantă durerile ce le are și nădejile de noroc ce le-a avut. Muza lui Iosif, »drăgălașa lui muză populară«, e ca o fată fecioară gătită în aleasă haină de sărbătoare, cu flori în păr și lumină în ochi, când își cantă bucuriile ce le are, cu bură de lacrimi în privire și cu mahnire mișcătoare la grai, când își plânge durerile ce o bat. Iar când cantă alte lucruri, nu durerile și bucuriile ce le are, ne lovește aceeaș măsurare, aceeaș ninerare aleasă în viers și aceeaș căldură și gingășie, ce place și mișcă, în simțire.

În aceste versuri nu găsești spovedanii de falsă, de silită și seacă credință în lucruri și în ideale, pe care precupeții de versuri albe și de literatură bălțată și-le pun ca etichetă pe marfa, și proastă și stearpă, ce o scot spre vânzare în bălciul deschis tuturor al literaturii noastre. Sunt mărturisiri spuse cu inimă deschisă, sunt »credințele« unui suflet, ce știe ce trebuie să creadă și știe ce vrea să spună.

Prima poezie, din volum, n'o închină, după ștersul obicei al multora, vre-unui puternic al

zilei, nici nu strecură în versuri subțiri cuvinte de smerită proslăvire vre-unui zău din cine știe ce țarie, ci e un cuvânt de pioasă închinăciune și binevenire »muzei populare«. Pe această »drăgălașa muză« poetul o roagă să coboare asupra-i »liniștea dorită«, să-l facă să-și uite de ori-ce ispită:

»Să-mi pară lumea pajiste 'nflorită
Și or'ce zi să-mi fie sărbătoare,
Să pot trăi, străin de glasul urii,
Ca un copil cuminte al naturii.«

Ce mare, ce izbitoare deosebire, între »Rugăciunea« lui Goga și între acest glas de smerită și potolită rugăciune. Acest suflet, în care melancolia și-a străcurat fiorul său de dulce intristare și în care credințele unei vieți înflorite se pare că mor, lăsând pe drumuri, fără căpătâi, pe cel a cărui cărări i-le-au înveselit altădată »cu alai de sărbătoare«, acest suflet — înfrânt de trudă și durere — plânge pe »patul său de chin, ca un rob în închisoare« și a cărui rugi ca sfi-oase mirosuri de tămăie se ridică, cerând toiaș de sprigin, spre muza populară și spre natură, înflorește și întinereste în nădejdea și în așteptarea de noroc ce i-le procește fluturașul trimis de un suflet drag, spre a-i vesti sfârșit durerii. Și dacă muza populară și natura se pare că nu pot să reinvie credințele moarte și să aducă în suflet zile cu soare și să-i înflorească drumul vieții, o face aceasta dragostea, o face Lia, această »primăvară a vieții sale«. Și dacă s'au

că chiar și dacă își vor arunge scopul, fără băgarea în samă a bisericii nu au făcut nimic. Chiamă cerșitorul amărât și-l fă să șadă într'un salon mobilat elegant, îi dă tot ce pofteste și-i ia mângăierea credinții; va fi el oare fericit? — Nu avere, nici bani, nu pământ îi trebuie; dați-i lui ceriul și atunci va fi îndestulit. Ceriul însă nu poate să îl arete nime, numai acela care pășește pe urma celui ce s'a scoborit din ceriuri: preotul.

Misiunea cerească a preotului să dovedește mai bine la patul unui greu bolnav, la ciasul acela fatal de moarte. Marele Papa, Leo al XIII. pe patul de moarte scrie: »Fatalis ruit hora, Leo«! — ciasul fatal se apropie cu toată groaza lui. Omul atunci e în desperare, dacă nu și-a pus în rînd casa până a fost sănătos, căci dela ciasul acela atârna cel mai mare bine al lui. Ori ce mare necredincios simțeste atunci, că se apropie de ceva și nu se va nimici de tot, precum a crezut dînsul: »Non omnis moriar« — Când te chiamă dar, frate, la vre'un greu bolnav, lasă la o parte ori ce considerațiuni pământești și închipuindu-ți starea sufletească celui de moarte, aleargă ca să-i deschizi ceriul, căci ori câtă libertate ar fi pe pământ, e prea strîmtă aceea pentru un suflet omenesc.

Cu tot dinadinsul să fim zăloși dar în mângăierea celor lipsiți; prin cuvinte de nădejde în bogăția neperitoare, în tămăduirea celor sdrobiți la inimă cu vestirea milei D-zeiești, în cercetarea bolnavilor cu propovedania patimilor mântuitoare a lui Christos: de pe aceea ne va cunoaște lumea, că suntem ucenicii lui Christos, dacă și de-viza noastră va fi cea vestită la Isaia prorocul.

Dr. Iuliu Florian.

ISUS

Veghiază 'n colț a candelii lumină
Invăluind icoana'n în raze pale:
Isus, copil, la sinul maicei sale;
Păstori se miră, magi i-se închină.

Un zimbet liniștit, blând, fără vină,
Și totuși nu știu ce ascunsă jale,
Ce presimțiri de chinuri ideale
Umbresc în taină fața lui divină.

Știi de atunci, Isuse, tu, c'odată,
Iubind prea mult pe oameni, drept răsplăt,
Vei îndura batjocura și amarul,

Și' ncnunat cu spini, urcând Calvarul
Pe umăr crucea singur și-o vei duce,
Și vei muri, strigând la cer, pe cruce?..

(Din volumul »Credințe«)

St. O. Iosif.

Cu 1 Aprilie începe nou abonament

la

„Răvașul“ Pe $\frac{1}{4}$ de an costă 90 fil.
„ $\frac{1}{2}$ „ „ „ 1.60 „
„ 1 „ „ „ 3.20 „

Inchinat cândva vreunei dragoste slove măiestre versuri de cea mai duiosă și mai fermecătoare frumsețe, acestea sunt printre cele mai dintâi. — E atâta gingășie, atâta dragoste plâpândă, atâta fericire în inima ce și-a ales-o ca altar de jertfă dragostea.

Voi tinerilor, cari atâta precupeție faceți cu dragostea și cari vă chinuiți cu zile, ca să schilodiți un vers de »amor«, cetiți aceste versuri măiestre de adâncă, de nețărmurită dragoste și fericire. Iar voi, fete tinerele, boboci ai primăverii, ce oftați cu amarnice și duiosase aleanuri în așteptarea unor slove alinătoare, ca să vedeți sub ce soare se încălzește floarea adevăratei dragoste, sorbiți aceste negrăit de frumoase versuri. Și la căpătâi, sub perna visurilor voastre, între ierburi cu miros de tămăiță și lemnul Domnului, puneți și aceste versuri, acești psalmi ai unei inimi pentru care dragostea e cea mai sfântă tămăduire, și o să-o înțelegeți și voi, în inimile voastre fragede încă o să se străcure picuri din vraja, în care inima aleasă a acestui cântăreț știe să îmbrace chipul mândrei sale — »vis intrupat al visurilor mele« — și norocul și fericirea mare ce-l așteaptă:

»Aș vrea să cant — să îmbrac în mândre rime
Norocul rar ce 'n cântec nu încape,
Că nu e vers pe lume să-l esprime«.

Și dacă s'au scris vre-odată versuri de dragoste, cele din »La fereastra spre livadă« și din

Lucrul și rugăciunea.

— Din »Roadele Milei creștinești« *) —

Înainte cu doi ani am prezentat cei dintâi 15 copii ai condamnaților și am zis atunci, că școala pozitivistă mărește lucrurile când vede în această adunare de copii ai osândiților: *un cuib de fiere sălbatică*. Eu am respuns, apărându-mă contra atacurilor avute, că nu numai e posibilă educațiunea celor născuți delicvenți, ci am speranța de a-mi și ajunge scopul, — deci cu inima hotărâtă am întreprins lucrul. Și în aceeaș oară am pus baza noului institut, declarând cari erau principiile de creștere, pe cari voiam a le pune în aplicare întru educațiunea acestei cete de copii.

— Două elemente — zisei eu — două elemente educatoare voi pune în lucrare, spre a îndemna la cuviință și la cinste pe copii părăsiți și adunați din mijlocul mizeriei și al ignoranței: *lucrul și rugăciunea*.

Însă puțin după ce am rostit aceste cuvinte și vederi, concludând, că institutul fiilor condamnaților va deveni gloria pietății italiene la finea acestui veac, descriind rapoartele acestei instituțiuni nouă cu știința penală și cu criminalologia socială, iată se publică în revista „La Nuova Rasegna“ ce apare în Roma, un articol lung de un învățat modern, din carele ieșia următoarea sentință: „eu nu sunt de părerea avocatului Longo: țin de foarte neînsemnat folosul institutului meu, care de altcum îmi pare a fi dăunus, dacă îl consider cu serioșitate și fără prejudiciu“.

Deci acel pozitivist nu vedea folosul acestui institut nou, ci din contra se temea că poate fi dăunus ordinii, păcii și liniștei sociale.

Spre a-și dovedi teza sa, învățatul pozitivist începu a-mi face învinuiri, că eu nu am cetit toate operele pozitivistilor, cu deosebire a lui Lombroso și a lui Ferri, cari opere m'ar fi făcut cu mult mai precaut și cu mult mai convins despre folosul sau nefolosul social a unei instituțiuni, căreia îi dau numele meu și bani carității (sic).

Aceste cuvinte aveau de scop a arăta lumii utilitatea sau folosul social cel neînsemnat al institutului pompeian. Acel scriitor merge apoi mai departe spre a dovedi în ce chip e dăunus acest institut societății.

Dintre argumentele cele mai mistice pe cari le aduce, cităm în cele ce urmează numai două. Iată cuvintele lui:

»Intemeietorul, avocatul Bartolo Longo, în discursul său a expus mijloacele de cari voiește să se folosească spre a stărpi germeii moșteniți ai delicvenței în copii; iar mijloacele principale sunt *lucrul și rugăciunea*. Este cu neputință a tăgădui, că lucrul influențază cu o putere mare, abătând de la ispite și lenevire pe cel predispus, și că deprinde asupra conștiinții o acțiune foarte

*) În mai mulți numeri am dat chipuri din minunata carte, ce a eșit de curând din temnița și tipografia Aiudului. Doritori a face cunoscute și unele părți din cuprinsul ei, reproducem acest articol. Cartea se poate căpăta la administrația foii; prețul 3 cor. plus 30 fil. porto.

»Tertine« ating culmea frumșetii. Nu-s scrise și gândite, ci-s cioplite, sub o altă povățuire, par că în marmora celei mai desăvârșite frumșeți.

Afară de cântecele închinare zinei, bălaiei zine »cu ochi albastri«, în aceste »Credințe« se cuprind și altfel de versuri, în cari ni-se înșiră podoabe de mărgăritare frumoase, culese din »povestile străbune« de »drăgălașa muză populară«, din »negura de vremi bāzmuitoare«, ca o dovadă a negrăitei dragoste ce păstrează acest cântăreț faptelor și oamenilor mari ce i-a avut neamul nostru. E atâta căldură în această versuire limpede, în care cu atâta meșteșug se îngemânează strălucirea gândului cu nespusa frumsețe a limbii și a versului nostru, de te farmecă și te încântă ca »un murmur nesfârșit de ape, ce se revarsă în valuri de armonie«. Frumseță vădită mai respicat în poemul »Din zile mari«. Ni-se dau »lcoane din Carpați«, unsprezece la număr, din Carpații Ardealului nostru și ai poetului, spre cari inima lui cu atâta dragoste se dorește:

»Mă chiamă'n zare munții, munții mei!
Ce dor, ce dor adânc mi-era de ei«!

Pe pânza diafană și luminoasă a acestor icoane ni-se zugrăvesc câteva peisagii din munții nostri, vre-o idilă de frumsețe din viața și munca ce se desfășură aici: coborîrea din munte a turmelor de oi cu ciobani »acărur zeghe sara purpurie o schimbă'n mantă triumfală«, cu ciobănași

nobilă; însă între efectul acesta și între cel așteptat de întemeietor există o deosebire mare.

Lucrul — continuă acel învățat — e neîndestulitor spre a putea delătura efectele degenerațiunei trupești și sufletești: doară vedem zilnic că lucrători din fabrici, ori muncitori de pe câmp intră ca făcători de rele în temnițe, fără ca lucrul să-i fi putut împedeca de la sevârșirea crimei, când odată instinctul de a fura zace în el, și când dorul de a vărsa sânge l'a cuprins.

Se lucră și în temnițe și în locurile de deportațiune, însă lucrul îndeplinit de delicvenți în temniță nu vindecă, pe cât știu eu, nici un fel de immoralitate nici nu îndeamnă spre simțul moral ce le lipsește, nici nu împedecă, ca cea mai mare parte a făcătorilor de rele, ieșind din temniță să nu cadă iarăși cât mai curând în păcatele de mai înainte: ci din contra, ne încredințăm zilnic, că osânditul scăpat din temniță devine în curând un hoț de rând, și peste tot devine un delicvent cu mult mai periculos pentru societate decum fusese mai înainte.

»Lucrul e o distragere și nu e o renaștere morală pentru cel condamnat.«

Să resumăm dovezile contrari.

Contrazicătoriu nostru mărturisește, că nu e *deajuns lucrul* spre a moraliza pe om, de oarece și în temnițe se lucră, ba acolo lucrul e obligator, și totuș la ce se ajunge cu el: la înrăutățirea și mai mare a inimei condamnatului.

Admit și eu, că *lucrul singur* nu e mijlocul acela, prin care s'ar putea educa cel născut delicvent, ori cel delicvent recăzut. Însă eu împreună *lucrul cu rugăciunea*; ba, ce e mai mult eu pun lucrul pe o treaptă cu rugăciunea, după sentința celui mai mare între învățații italieni, San Tommaso d'Aquino: »a *lucra e tot ceea cu a te ruga*«.

Lucrul meu e foarte educador, căci e una cu rugăciunea, deci *înaltă inima la Dumnezeu*,

La asta însă îmi răspunde numai decât, fără a-mi da răgaz, pozitivistul cel fălos, zicând:

— Rugăciunea nu are nici o înriurintă asupra copiilor decăzuți în privința simțământului moral și cu atât mai puțin asupra celor osândiți la temniță.

»Ce privește rugăciunea — zice dânsul — de care Bartolo Longo voiește a se folosi ca de al doilea mijloc, nu o cred de îndestulitoare spre a putea învinge slăbiciunea simțământului moral. Azi a încetat de a mai înriuri tradițiunea creștină asupra inimei corupte«.

Scriitoriu acestor șire însă nu se oprește nici un moment, spre a adeveri felul cum a *încetat* acum influința tradițiunei creștine asupra inimei corupte. El se îndestulește cu aruncarea unei lance, mergând triumfător mai înainte. Se îngrijește numai de a ne da argumente psihologice și teologice.

— Rugăciunea la copii — continuă el — se dovedește de nefolositoare, ba chiar de dăunoașă,

1. E nefolositoare, pentru că e mecanică, e fără suflet.

2. Nu numai că e *ineficace*, ci e și vițioasă, dacă se servește de ea ca de un mijloc educativ; pentrucă îi lipsește primul element: spontaneitatea. Rugăciunea e impusă copiilor, deci e silită, dedă

zdraveni și îndesați ce se lasă din munți la horele și frumoasele din sat, cu codane ce-și plâng în liniștea încremenită a brazilor »anii pustii de lungă așteptare și desnădejdea brațelor întinse«, ori cu basme îngănanate de pustnici bătrâni la »flacăra roșietică a focului«. Peste aceste icoane zugrăvite cu multă măiestrie, trece ca o tremurare de raze de lumină fiorul cald al dragostei poetului:

»Din culmea Văriului cu dor
Mă uit în zări senine
Și iar m'apucă aprig dor,
Odorul meu de tine«.

Ceealaltă parte a volumului o fac mai multe balade și legende. Miezul de inspirație al acestora îl alcătuiesc fapte din trecutul nostru, sau vre-o poveste. Pentru genul cest din urmă Iosif întrunește toate calitățile unui distins povestitor în versuri, dovadă volumul său »A fost odată«. În volumul de față ni-se dă o singură poveste în versuri »Smeoaca«, în care și potriveala ritmului și limba dulce sunt de toată frumșețea. Legenda »gorunului« are teme istoric de inspirație; e vorba de gorunul sub care zace cenușa sfântă a celor mai sfinți martiri-eroi ai neamului nostru; svonul ce se lăfise în vară despre pastocul acestui gorun, se vede că a slujit ca motiv apropiat de inspirație poetului. E singura poezie, în care Iosif se nizuiește să atingă puternicele, zguduitorile accente din poeziile lui Goga; bine înțeles Iosif nici aici nu se poate desbrăca de lirismul lui, dovadă ceealaltă poezie

prin urmare la fătărnice, deci e și vițioasă și dăunoasă deodată.

Din aceste definiții ale fraților și amicilor mei, lucrători în câmpul științei așa numite: *pozitiviste moderne*, se vede apriat că ei se află într-o greșală mare, căci: ei nu știu că ce e rugăciunea — și ce mai mult, — nu au încercat nici odată mângăierile rugăciunii.

Însă să răspundem deadreptul acestor două afirmări. Ei zic:

»Rugăciunea la copii e nefolositoare pentru că e mecanică, sbeută fără pricepere de mintea lor, e fără suflet, e mnemonică«.

Nu voiesc a mă folosi de principii teologice, nici de filozofia psihică. Pozitivistii se provoacă cu plăcere la *fapte*, deci eu încă la fapte îi chiem pe acești filozofi.

Mă întorc cătră un pozitivist care e tată, și încă e tata unui singur copil.

M'am aflat odată într-o petrecere familiară, la o serbare plină de glume și de bucurie. Și ce era? Era ziua primă, în care îi reușise nutrițoarei a deda copilășul să gângăvească cuvântul: *tata*. Oh! ce veselie în familia aceea! Copilului i-se deslegase limba și scotea primul cuvânt, cuvântul care îl pune acum între *creaturile raționale*.

De aș fi întrebat pe pozitivistul nostru, că oare copilășul lui cel de un an, înțelege ce va se zică cuvântul: *tata*? De sigur mi-ar fi răspuns, că: *nu*. Și cine știe câtă osteneală, câtă trudă a trebuit să pună biata nutrițoare, până ce a ajuns la acest rezultat! Și totuși tatăl cel pozitivist face o astfel de serbare în familie?!

Iar părinții cei indestulți, precum e obiceiul, dau nutrițoarei cu aceasta ocaziune daruri frumoase.

Acum însă dacă ar întrebă cineva pe acel tată fericit:

— Spune ce fel de fericire, e fericirea ta de acum? Te bucuri că ești numit *tată* de un băiețel; au nu vezi că cuvântul acela e numai un sunet săc, *mecanic*, vârit în mintea copilului de nutrițoare lui? Oh, acest cuvânt e cu totul de prisos și nefolositor, căci e cuvânt gol, fără suflet. Fericirea ta e un simțământ contrar științei pozitiviste!

Dar pozitivistul răspunde numai decăt:

Prietine, tu nu ești *tată*, ca să poți judeca. Acel cuvânt, cel dintăiu al copilășului meu, e cu mult mai dulce și mai prețios pentru mine, decăt toate cărțile antropologiei moderne. Că e mecanic? că e fără suflet și mnemonic? Oh, puțin îmi pasă; azi ce-i drept copilul meu nu cuprinde cu mintea sa cea crudă, puterea acestui cuvânt magic, însă într-o zi îl va cuprinde. Dar ce mă împoartă aceea, că copilășul meu înțelege ori nu înțelege acest cuvânt, când la inima mea ajunge ca un sunet dulce de vioară, ca sunetul unei cântări necuprinse, negrăit de frumoasă?

Acest răspuns îl așteptam eu.

Și apoi voi taților pozitivisti, sunteți gata să

de genul acesta »Câmpul libertății«, în care accentul de lirism, palid pentru astfel de subiecte, mai bine se vedește. Sunt alte subiecte luate din trecutul faptelor aievea ori bănuite, în care se vorbește de Domnițe rămase singure cu bănatul Domnilor duși în războaie, ori de voiniciile chindisite cu nezdăvăniii avre-unui Gruia, pentru cari lirismul lui Iosif e foarte nimerit și e de toată frumsețea. (»Năframa«, »Gruia«). Spre cunoașterea lui Iosif, a cărui suflet se alipește cu atâta drag de frumsețile naturii și de slobozenia liniștită și nepismuitoare a satelor, pomenim poeziile »Copil sârman« și »Singur«. Sunt și vre-o patru sonete, e căror frumsețe poate sta alături numai cu cele ale lui Eminescu și Vlăhuță.

Volumul se încheie cu o traducere după Burno (»In ciudă«), a cărei măiestrită traducere e dovadă, că adevărații poeți sunt minunați traducători.

Acestea-s, pe scurt, »Credințele« lui Iosif.

Pe când Goga se avântă, în rotiri înviforate de vultur, spre culmea albastră acelu mai puternic și mai răsăritor de inimi naționalism, în acărui cântec plânge durerea și obidirea unui neam întreg, — pe atunci Iosif plutește în alte sfere, rămâne ceva și mai jos, în rândul celor ce-și plâng, în vraja de cântec potolit și măiestru, durerea și bucuriile lor. Doue puncte ce nu se ating și nici nu cearcă să se atingă.

Premierea acestor poezii de cătră Academie și cuvântul de foarte frumoasă și vrednică apciare spus de d-l Iorga, pe lângă toată tăcerea celor ce lărmuiesc mult și tare în jurul altor soi de cărți, fac din această scriere una dintre cele mai de samă, ce ni-s'au dat în vremea din urmă.

Petru Suciu.

admiteți și să vă plecați mângăierilor familiari, dar nu voiți nici decăt a admite ceea, că un copil părăsit de societate, alungat, un copil fără mângăierea de a-și mai putea vedea, aici pe pământ, pe tatăl seu, îngropat pe vecie în vre-o temniță, zic, nu voiți ca acest copil, creat de Dumnezeu ca și copilul vostru, să învețe și el, ca cel dintăiu cuvânt, numele dumnezeiescului seu Tată? Nu voiți ca să-l învețe a-l recita în fiecare zi, zicând: *Tatăl nostru carele ești în ceruri?*

Să mergem mai departe.

Acel pozitivist, care e fericitul tată al unui copilăș ce nu înțelege însămnătatea acestui cuvânt magic *tata*, ori de câte ori își aude băiatul plângând, ori strigându-l într'ajutor, neputându-se ajutarea de sine, fără să-și mai deie seama despre aceea, că oare înțelege copilul ce însămnă cuvântul ce-l gângăvește: *tata*, și fără a se gândi la aceea, că acesta e numai un *act mecanic al gurei lui*, aleargă într'un suflet, numai fiindcă îl aude plângând și strigând: *tata, tata!*

Acum, dacă tu mărețule pozitivist, alergi la strigătul copilășului teu, cum poți nega lui Dumnezeu, tatălui celui mai perfect, ca să nu alerge într'ajutor la strigătul nevinovat al unui copil aruncat fără vina sa în mizerie și în nefericire?

Tu, tată pământesc, alergi la copilul care te chiamă și-i dai mâncarea, îl îmbraci, te îngrijești de creșterea lui; iar Tatăl cel ceresc, carele prin Fiul seu cel dumnezeiesc a învățat să fie numit cu numele de *Tată*, acelaș Dumnezeu, carele a creat pe tați — și i-a creat astfel, ca să aibă o inimă iubitoare față de fii, — El singur a alcătuit o rugăciune, prin care voiește să fie chemat cu numele de *Tată*, credeți, că El nu va alerga să ajutore pe fii sei în caz de lipsă?

* * *

Vă rog însă să faceți cu mine o altă observare acestui tată pozitivist, care deneagă copiilor rugăciunea, pentru că ar fi nefolositoare, rostită săc și fără căldură.

E ziua aniversară a unui pozitivist. Oh, cu câtă plăcere ascultă cum declamă un copil de trei ani o poezie, în lauda tătâne-seu! Acel copil însă nu înțelege nimic din poezia aceea; așadară pare un lucru de prisos, pentru că e mecanic și fără pricepere făcut. Și pentru ce îl pune să reciteze aceea poezie? Pentru ce atâta bucurie în jurul acestui copil ce declamează?

Tată cel pozitivist îi spune copilului seu în fiecare zi, câte o parte din istoria grecească, din istoria patriei, fără ca acesta se înțeleagă pe deplin rostul ei.

Oh, cum saltă de bucurie un tată pozitivist, când într'o prelegere publică își aude pe fiul seu recitând o pagină lungă din istoria patriei, din istoria Romană, ori din istoria veche: »Principele N... lăsa spaimă pe ori unde umbla; distrugea cetăți, aprindea castele, își vărsa sângele pentru patrie: el fu un erou mare, vrednic spre a fi luat ca exemplu de ori care cetățean ș. a. ș., a.«

Ei bine, dar pentru ce nu voiți, ca și copilășii, fii nenorociților din popor, să învețe de a rostul și să reciteze pasaje din istoria patriei lor celei adevărate, care e ceriul?

Conform legei celei nouă, scrise de Mântuitorul nostru Isus Christos cu sângele seu, toți cei rescumpărați de dânsul sunt cetățeni ai ceriului; deci și copii cei mai negrijiți, cei mai părăsiți și cei alungați în mizerie, încă poartă numele de cetățeni ai ceriului.

Oare istoria patriei lor cea adevărată, Catehismul creștin, ce învață? Învață, că ei sunt creați de Dumnezeu, și că Creatoriul lor e un Tată, care șede în ceriuri. Că au un *frate*, cel întâiu născut, care învinse sclăvia și idololatria, supunând împărății Tatălui său toate neamurile și toate popoarele pământului. Și-a vărsat sângele pentru omenimea întreagă: și ni-a îngrozit popoarele cu spada sa, ci precum scrie Apostolul cătră popoare: »*El trecu binecuvântând*«.

Și nu vi se pare, că această învățătură, ce o învață copii de a rostul, e o învățătură educatoare de mare însămnătate? Pentru că ea deslipește inima lor din ce în ce mai tare de dorul bunurilor pământeste, după cari vor lăcomi într'o zi și pentru cari pot săvârși chiar delict; dar se vor reținea de a le face, pentru că încă din anii primi credința li-a tăiat rădăcina cea afundă a păcătoșeniei. Și credința lor îi învață, că răsplata suferințelor îndurate cu răbdare în viața aceasta, pentru ei va fi, că în ceialaltă viață vor fi împodobiți cu lumină și putere întru împărăția ceriului.

Răspuns la a doua afirmare.

Pozitivistii zic, că rugăciunea pentru copii nu numai că e fără efect, ci e și *vițioasă*, pentru că e impusă de dea sila, e *forțată*, e lipsită de elementul ei cel de căpetenie, de spontaneitate, de voie liberă. Și fiind vițioasă, e și stricăcioasă, pentru că îi face neliberi, aplicați spre fătărnice.

Mă folosesc iarăși de argumentele faptelor și a pildelor, luate din familiile pozitivistilor.

Dacă ar fi adevărată aceasta afirmare, atunci tații pozitivisti ar trebui să-și impedeze copii, când pleacă la școală ori când vin de la școală, de a le mai da salutarea lor în semn de cinste și respect: căci aceea »*bună dimineață*« data tatălui, ori acel »sărut mâna« al copiilor, e o faptă poruncită, la care-i învață învățătorii ori crescătoarea lor. Dar tocmai tatăl e acela, care pretinde acest *act de respect*, decâteori pleacă copilul de acasă, ori de câteori vine. Și vai de nu o ar face! S'ar face în casă, o larmă, s'ar face imputări bunului, bunicei, mamei, crescătoarei, ba chiar și copilului s'ar face imputări, că e rău crescut și e lipsit de respect față de tatăl seu.

Și dacă un prietin ar șopti pozitivistului la ureche într'un ton de batjocură: Oh, oh, te superi pentru o prostie. Lucrul acesta, ce'l pretinzi tu de la copilul teu, e un lucru fără folos, ba e chiar stricăcios pentru dânsul, căci e poruncit, e lipsit de voie liberă și'l dedă ușor la fătărnice... oare ce va zice el?

— Prietine, va răspunde el, — tu îmi aduci zarvă în casă. Copilul trebuie să se indelețnicească încă din vârsta lui cea mai fragedă, de a respecta pe tatăl seu. căci altmintrelea ajuns la junețe va fi silit să'l deplângă ca pe un om pierdut.

Aceasta mărturisire o așteptam.

Deci dacă îndatorați voi be copiii voștri să deie cinste și respect taților lor pământeste, cu ce fel de aroganță voiți să-i impedeți, ca să nu aducă stimă și salutare respectuosă lui Dumnezeu, care e *Tata lor* cel ceresc?

Iar dacă ziceți, că nu-i impedeți, atunci să luați la cunoștință, că stima, laudă creaturi față de Creator, a omului față de Dumnezeu e: *rugăciunea*.

Și precum ziceți, că copilul trebuie să se dedeie încă de tinăr, de a da respectul și stima cuvenită tatălui său pământesc, tocmai așa și nu altmintrelea, e și cu rugăciunea, pe care trebuie să o reciteze copii spre lauda Tatălui lor cel ceresc. Dumnezeu, Tatăl cel prea bun, primește ori ce tribut simplu de stimă și de reverință. Iar după ce copilul se va face mare, va începe a simți lipsa de a recurge la un tată care nu'l amăgește, și atunci va recita rugăciunea aceea, pe care a învățat-o ca copil, și va repeta-o de bună voie și din dragoste! Iar aceasta dragoste va fi cu atât mai ferbinte, cu cât mai puternice vor fi atacurile pasiunilor ce-i amenință nevinoșia și inima.

Lăsați dar, ca și copii născuți, — după cum ziceți voi »delicvenți«, să se dedeie de mici la rugăciune, căci atungi veți avea ocaziune de a cunoaște și efectele ei.

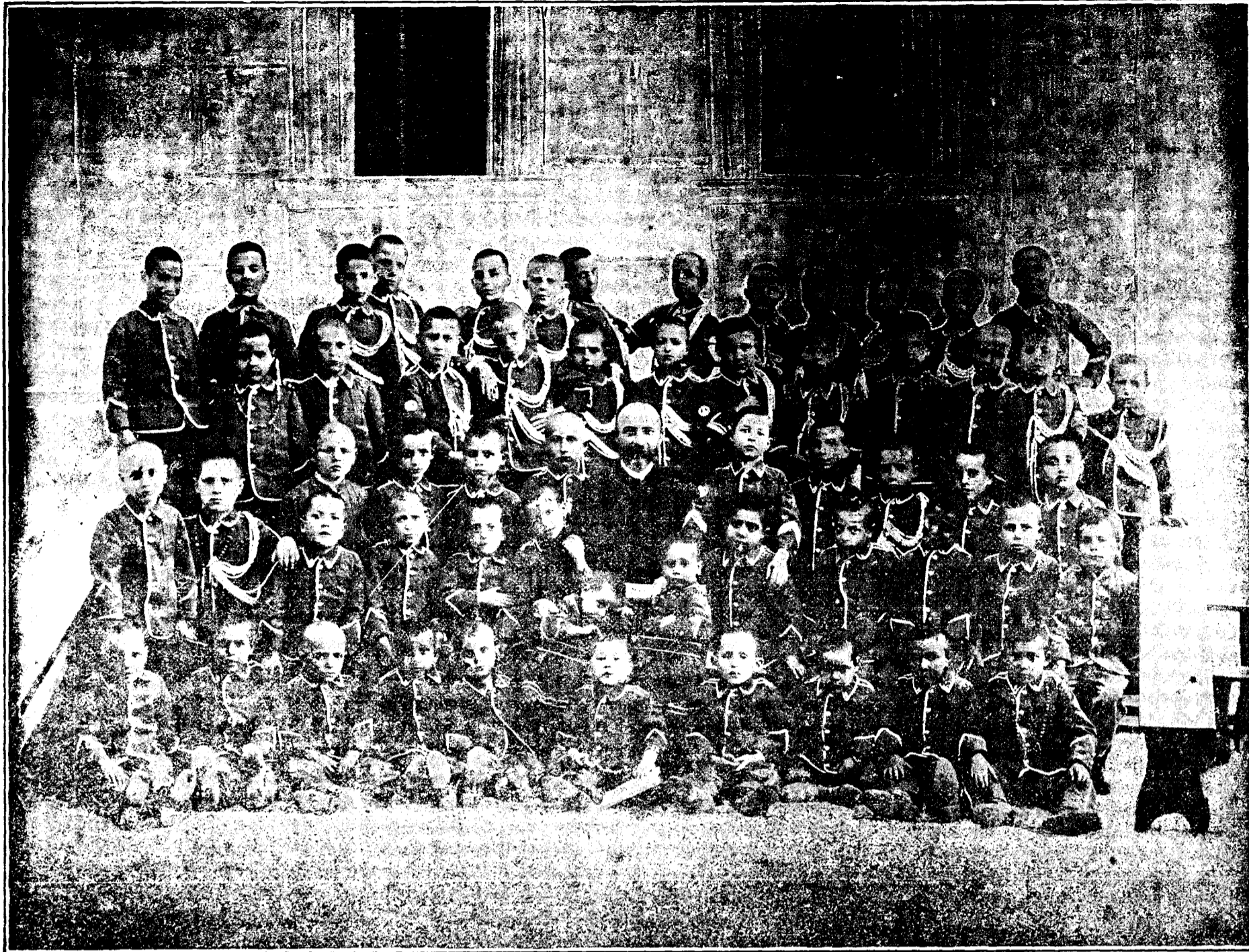
„Nici un nume altul supt cer...“

— Din Conferențele episcopului Prohászka. —

Domnilor! Și noi vedem, că Isus este soarele strălucitor al culturii omenești; vedem că leagănul demnității omenești este peștera din Viflaim; vedem că prețul vieții Isus l'a stătorit în casa din Nazaret; vedem că crucea este simbolul neîntrecut de glorios al mării spirituale; vedem că sufletele acelea duc înainte omenirea, cari umblă în urma lui Christos; prin urmare și noi ne odihnim întru Christos și credem în el, ca în Domnul vieții și în dătătorul de viață a sufletelor.

Cealaltă rază, ce se desface din fața lui Christos atinge inima și ne înflăcărează, ca să-i urmăm lui și să traducem credința în faptele vieții. La aceasta mare hotărare să ne împintene dragostea lui Christos despre care scris este: »El m'a iubit și s'a dat morții pentru mine.« El m'a iubit cu o inimă mare și caldă și arătându-și inima sa așteaptă și dela mine inimă și iubire.

Să ne închipuim ceața verzie a serei aceleia din cea dintăiu Joie mare, în care Mântuitorul își ea rămas bun dela apostolii sei. El își îndreaptă cuvintele cătră nește oameni ne învățați, slabi și-i îndeamnă la răbdare și credință. Zice că lumea îl urește pe el și îi prigonește învățăceii; spune că fanatismul nu le va cruța viața și chiar din chinuirea lor va face cinste lui D-zeu; îi face să iee seamă la luptele pe care le poartă viața și întereșele și cu toate acestea îi încredințează că vor învinge dacă vor iubi pe învățătorul și vor rămânea stătornici în dragostea lui. Dragostea ne va pune și pe noi în stare de a lupta și a trăi curați; dragostea și nimic altceva. Progresul lumii îl face mintea; viața și vederile schimbăcioase ale veacurilor le determină ideile cele nouă; înse transformarea, armonizarea acestora, adecă fericirea, vine dela inimă. Mintea descopere electricitatea și pune fulgerul în slujba

Advocatul Bartolo Longo și aluzinii sei, băieții de ai întemnițaților.

oamenilor; mințea cucerește natura și pornește desvoltarea pe căi nebănuite până aici; mințea clădește drumuri ferate și pompoase palate; ea privește mersul stelelor și cercetează căile vânturilor. Dar că oare este fericire și îndestulare pe pământul acesta încins cu fire de telefon, de telegraf și căi ferate, și în casele pe care le zidește cu atâta confort tehnica modernă, aceasta atârână cu totul dela inimă, dela puterea ei de a conforma și a armoniza ceriul și pământul, viața și moartea, prezentul și viitorul, și mai ales atârână dela iubirea ei. Fie, ca Domnul Christos să ne pătrundă în inimă raza cea călduroasă a drapostei eterne. Ear noi să urmărim impulsul iubirii, care se pornește din personalitatea lui adorabilă și ne însuflețește pe noi la credință, devotament, încredere, luptă, nizuință și perfecțiune, ca astfel să se alcătuiască și în noi tipul lui Christos, ca să fim cu adevărat după chipul și asemănarea lui.

(Va urma.)

Trad. Dr. E. Dăianu.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

Pentru noua biserică din Cluj.

În Joia cea mare a Paștilor s'a împlinit anul de când bunul creștin și Român din Cluj, *Stefan Havași Oașanu*, urmând șoaptă bună a inimei sale și îndemnul de la D-zeu venit, a făcut cea danie mare pentru noua biserică românească din Cluj, prin care s'a înscris în istoria culturală a Românilor. Fapta aceasta a pus temelul rodnic pentru frumoasa idee. Vestea ei a umplut de bucurie toate inimile bune românești, și a aflat resunet prielnic la mulți alți creștini. Mai mult; fapta aceasta fără păreche între Români din Cluj, și rară în întreaga țară a răsbătut desigur până și la cele mai înalte locuri, de unde trebuie să urmeze un răspuns vrednic, credem nu preste mult. Prețitul nostru ctitor își are deja mulțumirea în însăși fapta sa sevărșită, din care curând au urmat și altele. Astăzi este asigurat și intabulat locul cel mai frumos din piața Széchenyi pentru noua biserică, și dacă ne va ajuta D-zeu și oamenii de omenie, nu peste mult se va pune și temelia sfintei case alui D-zeu menită se în-

chege întruna toate gândurile și simțirile bune ale bunilor Români. După fapta cea mare alui Havași a urmat darul de 1000 cor. a D-lui Beloesco, și peste tot s'au adunat în cursul unui an peste 2150 coroane, numai așa de sine.

Au mai încurs în săptămâna din urmă pentru noua biserică următoarele daruri:

- 309. Nastasia Lipovan din Cluj 5 cor.
- 310. Petru Chețan din Cluj 5 cor.
- 311. Todorica Ranta din Cluj-Mănăștur 2 c.
- 312. Maria Pop, din Cluj, 2 cor.
- 313. Văd. lui Nic. Stoica 2 cor.
- 314. Ioan Găzdac, 2 cor.
- 315. Irimie Horinca 1 cor.
- 316. Ioan Dărăban, din Seliște Turzii, 20 cor.
- 317. Bucur Chirileasa din Cluj, 2 cor.

Rectificăm aici, că darul de 20 cor. din nr. trecut a venit dela dl Ioan Drăgan, notar public, în cerc. din Sebeșul-săsesc, un fruntaș bărbat al bisericii noastre.

D-zeu să le răsplătească tuturor!

— **Sfințirea catedralei din Sibiu** — precum scrie »Telegraful« — va fi în a 5-a Duminică după sfintele Paști din a. c., adică în 13 Maiu n. sau 30 April v.

— **Pentru biserică din Aiud** s'au adunat din Sumurduc prin On. Luca Stan 8 cor. 80 fil. — și din Berind 6 cor. — anume: Parochul local 1 cor. din lada bisericii 1 cor. cu discu 4 cor.

— **»Academia«** a premiat pe lângă Goga pe poetul St. O. Iosif pentru volumul de poezii »Credințe« — și pe mult gustatul povestitor M. Sadoveanu pentru volumul »Povestiri« ed. II. Salutăm din inimă această frumoasă și vrednică încununare a celor mai de samă scriitori.

— **Numărul de Paști fiind dublu, (14—15)** »Răvașul« nu va mai apărea până în 28 Aprilie n. 1906.

— **D-l Dr. Augustin Bunea**, care de mai multă vreme petrece în Roma pentru cercetări istorice, a fost ales — dupăcum vestește »Unirea« — membru al »Arcadie«, o societate literară italienească foarte veche. După ce membrilor acestei societăți li-se dau la primire nume de păstori din străvechea Grecie, d-lui Bunea is'-a dat numele Aleandro Tirio.

— **Tinerimea școlară** română din Cluj-Mănăștur va aranja o producțiune teatrală sub conducerea învățătorului Teodor F. Negruțiu, în 16 Aprilie n. a. c. (a 2-a zi de Sf. Paști) în școala gr.-cat. din loc. Ofertele benevole în favorul

școlii se primesc cu mulțumită. Program: 1. »La ogliindă« monnlog — Veronica Oprea. 2. »Fă Marișo« dialog cântat de Susana Călățan și Iuliu F. Negruț. 3. »Nunta țărănească« tablou național într'un act. Persoanele: Alecu Leonescu și Frunză, vânători, Vasilie Cicre, Alesandru Călățan. Chir-Gaitanis Gavrilă Pop. Moș Trohin Vasilie Cioră. Ițenuța, fata lui Susana Călățan. Un voinicel de nuntă Pavel Oprea. Mirele Vasilie Băgarian. Un prigivhetor * * * Mai mulți țărani și țărance.

— **»Asociațiunea«** conferențe pentru anul școlar 1905/6 un stipendiu de 200 cor. din »Fundațiunea Georgiu Boieriu din Vadu«, pentru un elev român, ce urmează la vre-una din școalele medii din patrie. Cererile au să înainteze comitetului central al »Asociațiunii« în Sibiu (Nagy-szeben), strada morii Nr. 6 cel mult până la 20 April st. n. a. c.

— **Junimea română din Bonțida** aranjază cu concursul tinerimei universitare române din Cluj o producțiune teatrală muzicală împreună cu dans Vineri în 20 Aprilie st. n. 1906. Venitul e destinat pentru fondul tinerimii din Bonțida și al Agenturii Cluj a »Asociațiunii«. Prețul de intrare: De persoană 2 cor., în familie 1 cor. 60 fil. Cassari: V. Onosi (Bonchida, Kolozs m.) și R. Dumitru (Cassarul Agenturii.) Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor publica. Inceputul la 7½ oare seara. Producțiunea și dansul se țin în sala școlii române din Bonțida. — Program. 1. Cuvânt de deschidere. 2. T. Popovici: »Tot țî-am zis mândro« (cântat de corul studenților). 3. Sufletul dadei, declamațiune. 4. Otrava femeilor: Teatru. 5. Vidu: Răsunetul Ardealului (corul studenților). 6. Otrava de hârciog: Teatru. 7. Auzi valea: cor (cântat de corul junimii din Bonțida). 8. Peneș Curcanul: declamațiune (declamată de un student). 9. Dörner: Vântul suflă (corul studenților). 10. Tinerete nebunețe: Teatru. 11. a) Sus îi dealul; b) Supărat ca mine nu-i... corul studenților.

— **Noi doctori.** Dionisie Stoica, redactor la »Poporul român«, a fost promovat de doctor în filosofie. Tesa de doctorat e: Alex. Vlăhuță. — La universitatea de aici a fost promovat de doctor în drepturi Ioan Maior.

— **Producțiune declamatorică-teatrală** împreună cu petrecere de vară se va aranja de tinerimea română (plugară) din Tihău, Duminică după Paști, în 22 Aprilie st. n. 1906 în sala școlii confes. gr.-cat. din loc. Venitul curat e destinat în favorul școlii.

— **Medalii românești.** Pentru întărirea simțământului religios trebuie să folosim și noi toate acele mijloace cinstite, care și alte neamuri și biserici le folosesc, mai ales acolo unde de altfel ușor s'ar deda credincioșii noștri la deprinderi străine de biserica noastră, prin ce încetul cu încetul s'ar înstrăina unii și de neamul nostru. Pentru a împina astfel de nedorite întâmplări părintele capelan din Cluj Dr. Iuliu Florian, secretarul societății femeilor »S. Maria« a comandat niște medailoane frumoase cu chipul *Maicii Domnului* în stil oriental numit al Povățuitoarei, despre care să zice în Paraclis: »mute să fie buzele necuvioșilor, celor ce nu să închină cinstitiei icoanei tale cele zgrăvite de preasfântul Apostol Luca, care se cheamă Povățuitoare«. Imprejurul icoanei este următoarea inscripție: P. Sfântă Marie, Povățuitoarea noastră, roagă-te pentru noi. Pe cealaltă parte este sfânta cruce, în cercan de raze, cu inscripția »I. S. X. S. N. I. K. A.« — Se pot căpăta și de la Răvașul» Prețul 6 fil. bucata. + porto după greutate. Sunt de 2 feluri: aurii și argintii. Sunt potrivite daruri la copii de școală la esamene, la invitațiuni, etc.

— **D-l Iorga** însoțit de mai mulți cărturari, St. O. Iosif, E. Gârleanu, M. Sadoveanu ș. a. a început să țină șazători literare prin orașele mai mari din România. În zilele trecute a ținut o astfel de șazătoare în Craiova, unde tinerii cărturari au cetit câte ceva din scrierile lor, iar d-l Iorga a vorbit despre istoricul acestui oraș. Tot asemenea s'a ținut șazătoare literară și în Iași, unde a luat parte, cetind, și Coșbuc și Slavici. Scopul acestor șazători l'a spus d-l Iorga, când a zis, că »literații de samă ai neamului își țin de o datoriță, de a merge din oraș în oraș spre a pregăti vremile viitoare și a îndrepta pe cele de față«.

— **Reuniunea română de cântări din Oraștie** aranjează în 4/17 Aprilie 1906 (a treia zi de Paști) în sala hotelului »Transsylvania«, un concert dat de corul teologilor de a. III. din seminarul din Sibiu în favorul fondului pentru completarea gimnaziului român din Brad.

— **»Tribunei« din Arad** i-s'a intentat proces pentru articolul »Nădejde«, articol înrudit la nume cu cel pentru care și foaia noastră a fost improcesuată. Autorul articolului e d-l V. Goldiș.

— **Societatea »Petru Maior«** din Budapesta în urma demisiunii comitetului vechiu în ședința din 24 Martie 1906 și-a ales următorul comitet: Preș: Pompiliu Nistor, st. med. Vic. Preș: Traian Iarca, st. med. Secretar: Victor Stanciu, st. fil. Cassar: Ștefan A. Albu, st. med. Controlor: Mihai Stan, st. med. Notari: Nicolai F. Negruțiu, st. fil. Dumitru Coltofean, st. drepturi. Bibliotecar: Ioan Cupu, st. drept. Vice-Bibl.-Arhivar: Ioan Ștefănescu, st. med. Econom: Adam Iancu, st. med. Comisiunea literară a fost întregită prin domni: Ghiță Popp, st. drepturi și Mihai Șerban.

— **Muntele de pietate** sau casa de zălog, cu a căruia ridicare a fost încredințată banca românească »Albina« din Sibiu, s'a înființat în București. Președintele consiliului de diriguire e dl Partenie Cosma, iar director e d-l Corneliu Diaconovich.

— **O plăcută surprindere de Sf. Paști**, este neîndoelnic o poliță de asigurare pe viață în favorul soției, a copiilor, a rudeniilor sau pentru amicii la cari ține tot omul de bine.

Și pentru donațiuni filantropice la biserici, școli etc. prin o asigurare a vieții se poate ajunge pe calea cea mai ușoară la un capital respectabil. În privința aceasta atragem atenția onor. cetitori asupra inserțiunii din foaia noastră a băncii de asigurare »Transilvania« din Sibiu.

— **Din Maramureș** ni-se comunică inscripția de pe un potir, care cuprinde prețioase date istorice. Din acest prilej trebuie să accentuăm de nou, cât de mare lipsă ar fi să se dispună din partea mai marilor bisericesti o invitație a tuturor bisericilor, cu îndatorirea să însemne tot ce este de preț istoric, și unele obiecte mai de samă să le adune într'un muzeu, la metropolie în Blaj. Asta ar fi cu atât mai de lipsă, că multe din monumentele acestea istorice și de artă ni-se prăpădesc, prin negrija și nepriceperea celor ce ar fi chemați a le griji. Dacă nu ne vom îngriji din vreme să le păstrăm va fi prea târziu pentru multe din ele. — Eată ce aflăm. În *Săcel* se află un potir, de toată frumșeta, și are următoarea inscripție:

»Acest potir îl închină și-l prinosește *Măria Sa luminatul Domnu al Țării Românești D. S. Io Ștefan Cantacuzino voevod, sfintei mănăstire dela Maramureș unde se prăznuiește chramul înălțarea Domnului, spre pomenirea numelui și spăsenia sufletului Mării Sale It. 7224 (adecă 1716.)*

— **E de un folos neprețuit de mare** pentru fiecare damă ca să știe cum poate să-și păstreze frumșeta chiar și până la o vârstă înaintată, cum poate să se apere în contra influințelor stricacioase ale soarelui și vântului, cum poate să înlăture de pe față toate necurățiile cum

sunt: alunițele, peștrulele de ficat, bubițele de fierbințeli; zgrăbunțele și altele. Contra tuturor acestora e mijlocul cel mai sigur pomada de față: *Margit-Crème* a lui Földes, scutit prin lege, care nu conține nici plumb, nici argint viu. În urma folosinței ei dispar în puține zile creșturile de pe față și pielea capătă o culoare fină, tineră și îmbujorată. O thigie mare costă 2 cor., una mică 1 cor. Se poate procura la: *Földes Kelemen* apotecar în Arad și în fiecare farmacie.

— **Tinerimea română din Viena** a îndreptat cătră guvernul unguresc de mai înainte o epistolă deschisă, în care-și arată nemulțămirea și indignarea, asupra faptului că o foaie ungurească a adus vorbe de ocară asupra amintirii sfinte a lui Iancu și că guvernul lui Fejérvári a împedat participarea noastră, prin »Asociațiune«, la expoziția din București. Altă veste bună din Viena e hotărârea ce-a luat-o *Clubul român* de aici, de a ridica cu învoirea oamenilor hotărâtorii din București — un pavilion pe locul expoziției, în care să fie înfășoșate »societățile române afară de regat«.

— **Toate damele** o știu prea bine, că ce putere, ce comoară e a fi frumoasă. Pentru că însă să putem numi o femeie de frumoasă nu e destul, ca ea să fie elegantă și plăcută, ci recerînța de căpetenie e, ca să aibă în totdeauna o față frumoasă. Damele o știu asta și chiar din acest motiv pun pond mare pe îngrijirea feții lor. În ziua de azi nu e mai mult secret, că »laptele de crastavete« a lui Balassa e unicul mijloc de înfrumșetare, care deja în 2—3 zile face să dispară de pe față alunițele, zgrăbunțele peștrulele de ficat, bubițele: toate creșturile și în urmare întinereste, înviează fața. O sticlă costă 2 cor. în fiecare farmacie. Prin postă îl trimite Balassa K. apotecar, Budapest-Erzsébetfalva.—

— **Trecerea bulgarilor la catolicism.** Sub acest titlu »Universul« de Joi aduse următoarea știre în formă de telegramă: Organul partidului liberal-național »Mir« publică senzaționala știre că episcopul catolic din Filipopoli, Menini, care să află acum la Roma, ar avea însărcinarea, din partea guvernului bulgar, de a propune Curiei romane trecerea bisericii bulgare la catolicism, recunoscând pe Papa ca șef suprem; aceasta în scop de a se apăra biserica bulgară de atentatele grecilor și sârbilor. Rusia nu ar face nici o dificultate, de oarece chiar Țarul, prin manifestul de la 30 Octombrie, a acordat deplina libertate a religiei.

— **E de mare însămnătate** atât pentru damale inteligente, cât și pentru femeile din clasele mai inferioare, ca la îngrijirea feții să se fe-rească de mijloace de înfrumșetare stricacioase și otrăvite. Spre acest scop se întrebuițează numai »laptele de crastavete« a lui Balassa K., care se capătă în fiecare farmacie mai mare și e cu totul nesticăcios. I dă feții o culoare tineră și fragedă și deja după e folosința de 2—3 zile face să dispară de pe față alunițele, peștrulele de ficat și alte necurății. Prin postă îl trimite Balassa K. apotecar în Budapest-Erzsébetfalva.

— **Vezuvul**, muntele de foc din Italia e de câteva zile într'o puternică fierbere. S'au făcut noue crepături. Riuri mari de lavă să coboară de pe munte, înprăștiind nori de fum cu'n miros groaznic și nimicind toate țărînile și casele din apropiere. Locuitorii sunt cuprinși de mare spaimă. Două orașele din apropiere asemenea sunt primejduite. Nu se pomenește o așa de puternică erupțiune din timpul cutropirei orașului Pompei.

MAI NOU

Nou guvern — Noue porniri.

Peste toate așteptările s'a întâmplat, cea ce nu se mai credea cu putință. Coaliția a lăsat la o parte toate cererile ei speciale și s'a arătat gata a primi cărmuirea. Ear Maiestatea Sa, deși părea gata odată a face cu puterea suveranității sale rânduială nouă în țară, cine știe din ce pricină, s'a plecat spre pace și a denumit noi miniștri din coaliție. Apponyi, Polonyi chiar și Kossuth sunt azi miniștri. Chemarea noului guvern e să facă alegeri noue, cea ce se va și întâmpla în 29 Aprilie până în 9 Mai. Dieta ce se va întruni e chemată să dea cătane, dări și să facă o nouă lege despre alegeri. După ce va fi făcut legea se va da o nouă luptă electorală, pe temeiul ei, și apoi se va începe altă dietă și în ea poate vechile lupte.

În guvernul cel nou sunt reprezentate trei partide: Kossuthiști, partidul »constituțional« așa numit și cel popular, Partidul liberal a lui Tisza s'a disolvat de tot. Bánfy a rămas cuc. Eată numele noilor miniștri:

Wekerle Sándor, ministru președinte și de finanțe.

Conte Andrassy Gyula, ministru de interne.
Conte Apponyi Albert, min. de culte și instrucțiune.

Kossuth Ferencz, ministru de comerț.

Polonyi Géza, min. de iusticie.

Daranyi Ignác, min. de agricultură.

Conte Zichy Aladar, min. a latere pe lângă Maiestatea Sa.

Hoffmann Hugo, min. de honvezi.

Denumirea noului minister a făcut la Budapesta o bucurie nespūsă. Ei înșiși se laudă, că vor fi ștrașnici de maghiari și se poate că chiar legea electorală, pentru care sunt chemați, să o stâlcească de dragul maghiarizării.

Prin noile porniri situația noastră a Românilor s'a îngreunat și mai mult. Tocmai de aceea ni-se impune să ne stringem rândurile și să ne adunăm toate puterile. Greșelile din trecut pe cari le-am combătut și noi, abia se vor mai putea îndrepta; urmările lor abia de aci încolo se vor vedea; vorba e însă ca toți să ne dăm mână, ca să preintimpinăm cât e posibil primejdiile ce ne amenință. Dacă Ungurii împărțiți în atâtea partide au putut face o coaliție, cade ni-se și nouă să învățăm și ceva bun dela ei.

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

— **Un capitol din Istoria ziaristicii românești ardeleni** — *Gheorge Barițiu* conferință alui Dr. I. Lupaș a apărut în Biblioteca despărțământului Sibiu a Asociațiuni.

— **Amicul tinerimei.** Nr. 1. Cuprinde povestiri scrise ușor și curat, toate foarte potrivite pentru îndrumarea morală acelor pentru cari scrie.

— **»Sămănătorul«.** Nr. 12. 19 Martie 1906. Ca prim cuprinde mult frumoasă și simțita »Chemare« a lui Vlăduț, îndreptată cătră toți literații neamului pentru a să întruni și a luat hotărâre cu privire la cele petrecute în zilele trecute în jurul »Teatrului național.« D-l Iorga vorbește despre »Secția literară a Academiei:

»Cel mai bun lucru ar fi de sigur — zice d-sa — să se facă din frunțașii literaturii — zise beletristice — niște membrii *agregați* la *Academie*, în număr nedefinit. Ei ar avea în mâna lor rapoartele literare, ar rândul și face traduceri, primind răsplata cuvenită pentru aceasta ei ar putea fi chemați ori-când cu dreptul de vot la acele întruniri ale Academiei unde s'ar simți nevoie de dânsii.«

— **Revista noastră.** Nr. 1. 15 Martie 1906. Doue poesii mult duiosă de Maria Cunțaa și între altele una de Fatma. Dna. Constanța Hodoș începe să publice o serie — așa credem — de »Scrisori găsite«. De mai multă vreme să publica dramă istorică: »Miron Costin« de V. G. Cosmovici, scrisă într'un vers lesne curgător și într'o limbă foarte curată.

— **Dreptatea poporului** foaie »națională populară culturală socială și economică«, ce iese în Timișoara cu începerea lunii acesteia își iea numele de »*Plugarul român*« și așa se va chema cât vor trăi plugarii noștri români (!) Fie-ne permis să ne îndoim.

— **»Musa română«** nr. 2 a apărut cu următorul cuprins: *Musica religioasă* (parte lit.) de I. M.; *Superiorii internatului de băieți din Blaj*, vals de I. Mureșianu; *Caprice Etude* de I. Mureșianu; Cu noi este D-zeu, motet în 4 voci mixte de B. Anastasescu; *Dela poarta badi'n sus*, doină aranjată de I. Mureșianu. Recomândăm cu toată căldura această eminentă revistă musicală Doritorii o pot căpăta dela d. prof. I. Mureșianu în Blaj.

— **»Ramuri«.** Anul I. Nr. 4. Craiova. Pe an 3 lei. Ne aduce articoli buni, scriși în graiul respicat și cald a celor ce părăsesc din toată inima curentul căruia toți cei aleși i-se închină. Sunt versuri și schițe ce fâgăduiesc. Cronica e caldă și prietenoasă.

— **Neamul românesc** în Ardeal și țara ungurească de N. Iorga, vol. II. a apărut. Costă 2 cor. 50. Cu mare greutate am ajuns și noi la un es. Eară trebuie să ne plângem pentru lipsa de serviciu a librarilor din București.

— **»Revista idealistă«.** Tomul I. Nr. 2. Februarie 1906. Ovid Densușan, începe un studiu despre: »Poeții noștri și poezia populară«. Evan (Isabella Sadoveanu) așisderea începe să scrie despre »Romantismul în literatură«. Cronica d-lui Holban și acum ca tot deauna e purtată cu spirit larg.

— **Amicul tinerimei**, revistă pentru tinerimea școlară, s'a mutat redacția din Târgu-Jiu la București. Numărul 2 cuprinde material bine și potrivit ales.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.

Vindecă și înviorează pe lângă garanțe.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate încurte din toate părțile lumii, cari prețuesc cu multă-mire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« de-oare-ce »Ciasul-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apretiat și cercetat. Deja efinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țară și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,
V., strada Vadász 42 G. colțul
strada Kálmán.

14—52

Făt-Frumos. Numeri singuratici din frumoasa revistă se pot căpeta la Tipografia »Carmen« din Cluj. Tot acolo se pot face și abonamente. Un număr costă 30 bani.

Institutul indigen de asigurare

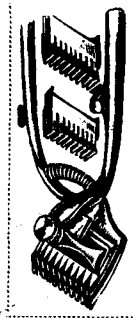
Fondat la 1868 „Transsylvania” Fondat 1868

se recomandă pentru încheierea de Asigurări de foc și asupra vieții, de rente, zestre, pe cheltuelile înmormântării etc. în toate combinațiile și cu tarifele cele mai ieftine.

Valori asigurate: Despăgubiri prestate:
105 milioane cor. 7 milioane coroane.
Staturi în toate afacerile de asigurare se dau fără nici o cheltuială.

Acuisitori buni se caută în condițiuni favorabile.
Agentura generală în Cluj, Emketer 16.
Asigurări se pot face la »Economul« și la Agentura »Transilvaniei« în Cluj.

Pe o probă de 30 zile!

Trimit fiecăruia mașina mea de tuns — veritabilă Sollingen — pe lângă trimiterea înainte a 2 fl. 75 cr. și mă deoblig, ca în caz de nu va corespunde, s'o primesc îndărăt după 30 zile și banii s'e-i înapoiezi. Mașina mea de tuns e de 16 cm. lungă, cu 32 dinți, e făcută din cel mai bun oțel, e frumos nichelată; provăzută cu 3 piepteni și se poate tunde părul cu ea în 3 lungimi, într'una de 3 mm., în a doua de 7 mm. și în a 3-a de 10 mm.; e provăzută cu șurub dublu, cu întorcător patentat și cu un feder de rezervă. Costă 2 fl. 75 cr., trimisă într'un carton fin și cu îndrumarea de folosință, în urma căreia fiecare o poate îndată întrebuița. Mașina pentru tunderea bărbii costă 2 fl. 75 cr. Foarfece pentru tunderea cailor — neapărat de lipsă pentru economi — cu mâner de lemn — 2 fl. 50 cr. Aparat de ras patentat 2 fl. Aparat de ras, cari conțin brici, curea de ascuțit, penel ș. a., într'o cutie frumoasă — 2 fl. 50 cr., aparate cu brici de tot fin, cu oglindă și într'o cutie de pluş 3 fl. 50 cr. Mașină de tuns, prima calitate, cu șurub patentat pentru barbieri 4 fl., mașină de tuns pentru barbă pentru o lungime de 1/2 mm., cea mai bună pentru barbieri 8 fl. 75 cr. — Toate acestea se liferează pe lângă trimiterea banilor înainte din:

Fabrica lui Leo Lateiner
Wien, I. 4, Wollzeile 31.

„THE STANDARD“

fondată în anul 1825.

Efectuește asigurări pe viață pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incasso anual	Avere proprie
Cor.: 34,600.000	Cor.: 274,000.000
Dividende solvite	Despăgubiri de viață
Cor.: 170,000.000	Cor.: 570,000.000

Agentura generală pentru Transilvania:

Cluj. Strada Ferencz-József Nr. 17.

Filiala pentru Ungaria:

Budapesta, Strada Kossuth-Lajos nr. 4 în Palatul Standard. (Casa proprie).

Centrala generală:

Edinburg. (Anglia).

Weisz & Comp.

Atelier și magazin de haine pentru bărbați și copii.

Cluj, Strada Deák Ferencz nr. 9.

Reintorcându-mă din călătoriile pentru cumpărările de toamnă, îmi iau îndrăsneala de a atrage luarea aminte a p. t. public și părinți asupra prăvălii și magazinului nostru bogat, provăzută cu haine de bărbați și de copii, fiind în stare de a efectui și cele mai delicate comande.

Mare magazin de țesături engleze și scoțiene. Magazin mare de haine gata din pregătire proprie, de blănării și de bunde de oraș și de călătorie, paltoane sport și danéze de piele și alte mărfuri aparținătoare acestui ram.

O singură târguială de probă poate încredința pe ori-cine despre aceea, că firma noastră e cel mai bun și mai ieftin izvor de cumpărare.

Cu stimă cere părtinirea prețioasă a p. t. public
Weisz & Comp.
(82) 18—20

Credit personal!

Cu și fără garanțe pentru ofițeri, preoți amployați de curte, de stat, pentru amployați privați pentru învățatori, neguțatori, meserieși, aplicați comerciali, pentru dame cu drept de penziune și pentru privați de ori ce categorie pe un timp de 1/4—25 ani, fiind a se replăti sau în rate tunare, sau la fiecare pătrar sau jumătate de an, când capitalul și camăta deodată se solvesc!

Specialitate: Credit personal în senzul anchetei din Paris-Viena (capitalizarea lefei.)

4%! 4%! 4%! 4%!

Credit real!

dela 300 cor. în sus pe locul I. II și III. pentru posesori de realități, de pământuri, de camete de case provinciale, de vile, de fabrici, de băi, de mori, de izvoare minerale și de alte izvoare, pentru posesori de ocne de peatră și or cefel de proprietăți în mărimea de a 3-a parte a valorii prețuite.

Credite pe zidiri!

Pe zidiri de ori ce fel solvibile în 2—3 rate conform stadiului încare se află zidirea.

Convertirea datoriilor la privați și la bănci.

Escompturi de cambii și reescompturi și schimb de accept pentru comercianți! Noi pregătim și finanțăm planuri pentru întreprinderi, cari au să se înființeze. Primim aprecieri tehnice și geologice prin oameni de specialitate. Ne ocupăm de transformarea întreprinderilor existente în societăți pe acții.

Lucru de tot real! Resolvare repede și discretă prin institute din țară și prin institute engleze-france de prima clasă.

Referențe prime! 12—12

Cereți prospect!

Pentru răspuns să se alăture marcă postală!

Meller L. Egyed

Budapest, V., Váci-körut 26.

Diplomă de laudă dela expoziția internațională industrială din Paris 1886.

Distins cu 9 medalii.

Distins cu 9 medalii.

SESZTÁK JÁNOS 10—10

Are atelier de pictură pe porcelan, pe majolică, pe sticlă în Cluj. Str. Jokai Nr. 2. (Casa grofului Rhédey, față în față cu hotelul New-York.)

Pregătește picturi și deseme de probă pentru lucru femeiesc de mână; pe pânză, pe mătasă, pe catifea ș. a., mai departe face întregire de chipuri și lipire pe porcelan, pe majolică și pe sticlă, asemenea dă și instrucție amatorilor în tot felul de pictură.— Preoții cari vor face comande pentru zugrăvirea de biserici vor fi favorisați.

Mare medalie de argint dela soc. de industr. din țară.

Trimiteti 50 cruceri

în marce postale. În schimb primiți 3 mustre fine, 6 mustre — 90 cruceri; 12 mustre — 1 fl. 70; 25 mustre — 3 fl. 40; pe lângă un *catalog ilustrat* și o îndrumare cum au să se folosească diferiții articoli de gummi, francezi și americani, cari se capătă dela 45 cr. pro duzină în sus. Cel mai mare deposit pentru tot felul de curiosități, pentru cele mai variate noutăți. Se prepară ori ce fel de articli de gumi. Cel mai efin izvor de cumpărare. Comandele să se facă prin scrisoare. Trimiterea discretă. 3—26

H. Auer, deposit pentru articoli de gummi.

Viena (Wien), IX/2. Nussdorferstrasse 3—15.

PÉTERFFY MÓR

Cluj, Strada Szentegyház nr. 6.

în Palatul Status.

Recomandă în atenția binevoitoare a publicului *Magazinul său bogat asortat* în mobile și alți articli de trebuință pentru aranjarea locuințelor — pe lângă plătire sau în bani gata, sau în rate lunare și săptămânale.

Comande din provincie se efectuesc cu cea mai mare punctualitate.

La Administrația »Révașului«

(Cluj, Jókai-utca 6.)

se află de vânzare următoarele cărți:

1. »Castelul din carpați« de Jules Verne, trad. în românește de V. Onișor, ed. Dr. E. Dăianu. Cu mulțime de chipuri. Prețul 1 cor. 60 fil.
2. »Mama Sfântului Augustin« de Episcopul Em. Bougaud, trad. de Salba. Frumos legată în pânză 4 cor. Broșurată 3 cor.
3. »Cartea Durerii« de Em. Bougaud, trad. Iac A. Nicolescu. Carte de mângâiere recomandată de consistorul din Blaj. Broșurată 1 cor. 50 fil. Legată frumos în pânză și aurită 2 cor. 50.
4. »Suplex Libellus Valachorum«. Latinește și românește, tradus de Dr. E. Dăianu. Prețul 1 cor.
5. »Cărțile Săteanului Român« Nr. 1. »Schife din popor«, de G. Stoica. Prețul 10 fil. — Nr. 2. »Pecatele noastre«, de P. Suciu. Prețul 15 fil. — Nr. 3. »Despre păcatele sătenilor«, căzanie populară de Ioan Roman. Prețul 20 fil.

La comande să se adaugă și porto postal.

Biblioteca Despărțământului

Cluj.

Nr. 1. »Ce să facem?« Plan de lucrare întocmit pentru »Despărțământul Cluj« prin Dr. Amos Frâncu. Prețul 30 fil.

Nr. 2. »Ursu Broina«, povestire, de Dr. Elie Dăianu. Prețul 30 fil.

Cui îi place să-și îmbrace copii frumos și ieftine dela

Stein S. és Trsa, deposit de haine pentru copii, Cluj, Mátyás Király-tér Nr. 1.

Haine pentru fetițe dela 1—14 ani cu 1 fl. și mai sus. — Hain pentru băieți 1—14 ani 1 fl. și mai sus. — Căputuri 1—14 ani dela 2 fl. în sus. Pălării, capișoane, șurțe, rochițe, albituri, ciorapi în mare alegere. — Aci se pregătesc corsete după măsură în cele mai noue forme. (79) 13

Ilustrate cu port bănățenesc se află de vânzare la »Tipografia Carmen« Cluj.

Scutit prin lege: ori ce imitațiune și reproducere oprită.

Necunoașterea legii nu e scuză.

Judele: Osânditule, d-ta ți-ai prăpădit banii până la ultimul crițar, pe lucruri de nimica, deși trebuia să știi, ca ori și care, că *numa: balsamul și unsoarea Zentifolia a lui Thierry* singură e un mijloc sigur în toate cazurile precum dovedesc aceasta nenumărate scrisori de mulțămire.

Pirîtul: Durere m'am lăsat sedus de multe ori și am folosit mai mult balsamuri falsificate și mijloace nefolositoare, ce mi-s'au recomandat, ceea ce îmi pare rău din toată inima.

Judele: Necunoașterea legii nu e scuză. Pentru ce nu ți-ai procurat d-ta broșura cu dovezi nenumărate dela apotheca lui Thierry, ce se dă gratis.

Pirîtul: Durere n'am știut nici asta.

Judele: Sub condițiunea, că vei procura-o aceasta dea astădă ești achitat pentru neglijința de a grijii de sănătatea d-tale și a celor din casă. Peste tot în viitor să te ferești de ori ce lucruri falsificate și să ții tare numai la balsamul lui Thierry, ca singur mijloc sigur. Legile sanitare poftesc, ca să le ținem strict și ori ce călcare a lor se pedegsește aspru sau prin morb sau prin slăbiciune. Balsamul lui Thierry stă întru ajutorul omenimii bolnăvicioase și lecuiește ori ce boală. Și d-ta nu mai ai de suferit, dacă îl ții în casă în totdeauna și-l folosești.

Balsamul lui Thierry este un mijloc fără păreche contra tusei, catarului, durerii de pept, tuberculosei, a inflamații de gât, a răgușelii a bronchitei, a durerii de plămâni și de ficat, contra sgâr-ciurilor de stomac, a colicei, a perturbațiilor în rânză, și mai ales contra influenței. Prețul: 12 sticle mici sau 6 duple sau una mare cu patent 5 cor. franco.

Unsoarea Zentifolia a lui Thierry este un non plus ultra pentru ori ce rane vechi, inflamațiuni, boale de piept, orbanț, copturi, și umfături, buboae, vătămături, beșicături și ori ce boală de piele la prunci.

Această unsoare înmoaie și depărtează ori ce corp străin, ce a pătruns în trup, ca țeruse, glăji, țanduri, nisip etc. fără durere, împiedică înveninarea de sânge și face superfluă ori ce operațiune împreună cu durere, Prețul la 2 doze francat 3 cor. 60.

Broșura cu miile scrisori de mulțămire se trimite ori și cărui gratis și franco.

Se spedează numai pe lângă plătire înainte sau rambursă. Se capătă la apotheca A. Thierry în Pregrada la Rohits-Sauerbrunn. La noi se află la I. Török și Dr. I. G. L. Egger în Budapesta, L. Vértes în Lugos. 9—26

Nenumărate dame inteligente folosesc renumita alifie de față

Margit-Crème

a lui FÖLDES

— care e de un efect eminent, —

un preparat fără grăsime, nestricăcios și cel mai bun pentru înfrumșetarea obrazului.

Margit-Crème a lui Földes e un mijloc cu efect sigur și grabnic contra alunișelor, pestruelilor de ficat, bubuștelor, zgrăbunțelor, bubelilor de fierbințeli și contra altor necurățiri ale pielii obrazului. Pomada aceasta o folosesc damele cele mai inteligente din lumea întreagă și cu privire la efectul lui fără păreche și escelent se exprimă în modul cel mai măgulitor și însuflețitor. Despre aceasta se va convinge altfel fiecare după întrebuințarea unei tighii, trebuie însă să ne ferim de falsificate.

Prețul unei tighii mici 1 cor.; unei tighii mari 2 cor. Săpunul-Margit costă 70 fil. Pudrul-Margit 1 cor. 20 fil. Apa de față Margit 1 cor. Pasta de dinți Margit 1 cor.

Se prepară: la FÖLDES KELEMEN, apotecar în ARAD.

Comandă de 6 cor. se trimite franco

Se poate căpăta:

la Burger Frigyes, Dr. Czetzy Dénes, Gergely Fer utóda, Halász Jenő, Dr. Hintz György, Székely Miklós și Tanács József, apotecari în Cluj.

Norocul lui Török e neîntrecut!

E fără păreche acel noroc, care se leagă de banca noastră. În timp scurt am plătit mai mult de 25 milioane cor. câștiguri pentru losuri; dintre acestea două mai mari și anume:

De două ori **600.000** cor. premiul principal

Cel mai mare **400.000** cor. premiu principal

Mai departe 5 à **100.000**, 3 à **90.000**, 2 à **80.000**, 3 à **70.000**, 3 à **60.000**. Mai multe de **50.000**, **40.000**, **30.000**, **25.000**, **20.000**, **15.000** și afară de acestea încă altele de 10.000, 5000, 3000, 2000, 1000, 500 cor.

Deci recomand fiecăruia să iee parte la cea mai apropiată tragere și să-și cumpere un los dela banca noastră.

La tragerea aceasta a 18-a a loteriei noue ung. de clase se vor trage

125.000 losuri cu **62.500** câștiguri în bani

și la oaltă losuri în suma de 16 milioane 457.000 cor.

Rendelje meg a neve mellett

álló szerencseszámot!

Sok pénz szépe varázsolja az életet! Talán megfeti a ferj a feleségét vagy az asszony az urát a neve mellett álló sorsjegy megvételé által egy főnyereményt. A véletlen nagy szerepe játszik az életben és könnyen meglehet, hogy éppen egy szerencses véletlen folytán a neve melletti számot eltalálta, melyre egy nagy nyeremény jut.

Adám, Adél	4040	Dezso, Erzsébet	6411	Iván, Jolán	12305	Ottó, Melánia	20441
Adólar, Agnes	6814	Ede, Eszter	9868	Jakab, Jozsa	20284	Ódón, Narcisx	20989
Adolf, Agota	9007	Elek, Etel	19821	János, Judith	20983	Pál, Meszi	24236
Agoston, Amália	19162	Elemér, Flóra	20580	Jenő, Juliska	24203	Péter, Olga	24277
Aladár, Anna	20445	Emil, Franciska	22082	József, Karolin	24265	Pista, Paula	28876
Albert, Anatólia	21619	Endre, Frida	24252	Kálmán, Katiuka	28874	Richard, Pelagio	32715
Alfréd, Apollonia	24245	Ernő, Genoveva	24863	Károly, Katalin	29334	Robert, Petronela	85640
Akos, Aranka	24235	Ferenc, Gertrud	29633	Kornél, Klára	35318	Rudolf, Piroška	37411
Ambrus, Berta	28831	Frigyes, Gabr. ella	34943	Kristóf, Klótild	36825	Salamon, Regina	38164
András, Blanka	34352	Fülöp, Gizella	36779	Lajos, Kornelia	38138	Samu, Rózsika	38238
Antal, Borbála	36451	Gábor, Hedvig	38118	László, Krisztina	38226	Sándor, Rozalia	41921
Arnold, Boriska	87424	Gáspár, Heléna	38173	Leó, Kunigunda	41919	Simon, Sári	83891
Arpád, Betti	88169	Gergely, Henriett	41795	Lipót, Laura	64204	Tamás, Sarolta	84769
Arthur, Bella	41784	Géza, Hermína	51398	Lorinc, Lenke	84738	Tibor, Szerena	86049
Aurél, Brigitta	41938	Gusztáv, Hilda	84702	Manó, Leonia	86014	Tihamér, Theodora	92773
Attila, Cecília	84309	György, Ibolyka	84780	Markus, Lidia	90870	Tivadár, Teréz	123508
Balázs, Cornelia	84773	Gyula, Iduška	89219	Márton, Lina	101939	Tóbiás, Teruz	123504
Balint, Dóra	86065	Hea. ik, Ilona	101914	Mátyas, Ludmilla	123502	Vendel, Valéria	123508
Barnabás, Berttya	101404	Hermann, Ilma	123501	Mihály, Lujza	123507	Viktor, Veronika	123516
Béla, Cecília	106999	Hugó, Ilka	123596	Miklós, Magdolna	123519	Vimos, Viktória	123520
Benedek, Eufémia	123545	Ignac, Irén	123546	Miksa, Malvin	123514	Vince, Vilma	123518
Bernát, Emma	123509	Ilés, Irma	123510	Mór, Margit	123515	Zoltán, Zsófia	123521
Dániel, Ernesztin	123513	Imre, Izabella	123511	Mándor, Márta	5498	Zsigmond, Zuzsanna	123522
Dávid, Eva	123517	István, Janka	3512	Orbán, Mártha	8826		
Dénes, Evelth	5637	Izidor, Johanna	8602	Oszkár, Matild	12314		

Eventual cel mai mare câștig 1,000.000 coroane

mai departe 1 premiu 600.000, 1 câștig 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 2 à 90.000, 2 à 80.000, 2 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 3 à 40.000, 3 à 30.000, 6 à 25.000, 9 à 20.000, 13 à 15.000, 44 à 10.000 coroane și încă alte multe câștiguri.

Prețurile losurilor de cl. I.

1/8 costă fl. —75, san K. 150; 1/4 costă fl. 150 sau K. 3—

1/2 " " 3—, " " 6—; 1/2 " " 6— " " 12—

Losurile le trimitem cu rambursă sau trimițând banii înainte.

Lista tragerilor oficioasă se trimite gratis.

Cumpărări de losuri originale să se facă îndată, sau cel mult până în

22 Aprilie n. a. c.

la banca noastră, fiindcă numerii norocoși de mai sus trec iute.

TÖRÖK A. és Tsa

— Telegramă: — Casă de bancă, Budapesta. — Telegramă: — Török, Budapest.

Cel mai mare birou pentru loteria de clase.

Biroul central: Teréz-körut 46/a

I. Filială: Váci-körut 4/a.

II. Filială: Muzeum-körut 11/a.

Tipografia

»CARMEN«

PETRU P. BARIȚIU
CLUJ

Ferencz József-út 58 sz.

Primește tot felul de lucrări, ce cad în bransa acestei măestrii, executându-le cât se poate de cu gust, în stilul cel mai modern și cu prețuri moderate.

Comandă se primesc și la Librăria D-lui Erich Fabritius din Cluj (Piața Regelui Matia nr. 32.)

Ca prima tipografie românească în acest comitat, se roagă de binevoitorul sprijin al celorlalte institute românești, precum și al privaților.

LUCEAFĂRUL

institut de arte grafice și editură, Budapesta
IV. strada Molnar Nr. 10.

Editează:

»LUCEAFĂRUL«

revistă pentru literatură și artă, cea mai răspîdită și îngrijită revistă ilustrată românească. Apare de 2 ori pe lună, avînd de colaboratori cei mai distinși scriitori români. Directori: A. Ciura, O. Goga, O. C. Tăslăuanu:

Abonament: Ediția simplă: 1 an 12 cor. 6 luni 6 cor. Ediția de lux: 1 an 20 cor. 6 luni 10 cor.

Pentru preoți săraci, învățători și studenți: 1 an 7 cor. »Nuelușa« revistă umoristică și satirică ilustrată. Apare în mărime de cel puțin 12 pag. ilustrate bogat.

1 an 8 cor. 6 luni 4 cor. Pentru preoți săraci, învățători și studenți 1 an 6 cor. 6 luni 3 cor.

Volume ed. »Luceafărul«

O. Goga: Poesii 2 cor. — fil. » (ed. de lux) 3 » — «

I. Agârbiceanu: Tala Tară 1 » 50 »

I. Ciocîrlan: Traiul nostru 1 » 50 »

A. Ciura: Icoane 1 » 20 »

Z. Bîrsan: Ramuri 2 » — «

M. Gorăii: Nuvele 1 » — «

Révay K.: Cosbuc Köiteményei 1 » 50 »

— Porto pentru 1 volum 10 fil. —

»Ilustrate« cu motive românești, seria de 20 bucăți 1 c. 20 fil. franco.

»Concepțiunea Mariei« — »Madona Sixtină«, două tablouri artistice, franco. 1 cor.